

ՎԷ ԴԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻՅԱՄԻՅԷՅԷ ՏԱ՛ՒՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ᐃ ᐅ ᐆ ᐇ ᐈ.

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 22, 1885.

٤٠ ٣٨

• Բեռնիւրը մատենիկնէ Բիթապը Մոզապոտէս —
Պէնտլէրտէ : —Գառիթի պիթ ետրաբըմօնը : —Բեւա՛ր-
նաճը ճէվվի : —Միւռնէնվվիլիյէ : —Էրնէնի փրթնէս-
ճանճարընտա միլլէմփէրվլիլիբ : —Ի՛լան : —Փօլի-
թիզա հապատիտի : —Ազգէլէրին ֆի՛րաճը :

Վագթիկյէ Ինկիլթէրանըն քէօմիւր մա'տէնլէրինին պիրինտէ օն պէշ եաշընտա պիր կէնճ փէտէրի իլէ պէշ-րապէր իշլէմէքտէ խոխ: Կէնճին փէտէրի տիյանէթքեար օլուպ, 'ա' իշէսինի Գիթապ Ը Մուգատտէս թարիգին տէ վէ թա'լիմաթընտա փերվէրաէ էթմէք իշիւն էգ տիլ ու ճանն սա'յ ու զայրէթ իպրազ էթմէքտէ խոխ: Մէր-գուլմա'տէնլէրտէ իշլէմէյէ կիթտի-նտէ քիւշիւք պիր Գիթապ Ը Մուգատտէս ալմաղը 'ատէթ էտինմիշ, վէ օղլը տախի պապասընըն էֆ'ալընա իմթիսալ էտիպ, Փաղար կիւնիւ մէք-թէպինտէն դապուլ էթտիլի: Գիթապ Ը Մուգատտէսինի եանընտա թաշը Խտի: Փէտէրի րահաթլանմադ իշիւն իշինի պիր աղ թէրք էթտիքտէ, Գիթապ Ը Մուգատտէսի աշար, վէ դան-տիլին ըշըղընաա օղուր խոխ: Պապա-օղուլ իքիսի տախի հէնուղ աշըմըշ պիր քէօմիւր մա'տէնլինտէ չալըյմագ-տա օլուպ, պիր կիւն փէտէրի պիր ալէթ արայըպ պուլմագ իշիւն օղլըն-տան պիր աղ էթթէտէ պուլունմագտա իքէն, պաշլարընտան Եօղարը օլան մա'տէնլին քէմէրի չաթլայըպ հէման պապա իլէ օղուլըն արասընա չէօքէ-նէք, փէտէրի օղլընըն քէմէր ալթըն-տա դալարագ էղլմիշ օլտըղընը զանն իլէ հէման օղլընըն պուլունտըղը թա-տաֆա դօշմաղլէ անտ սէս վէրմիշ, վէ օղլը տախի պիր աղ էթթէտէն թօի-րագ վէ քէօմիւր փարչալարը ալթըն-տան ճէվապ վէրմիշ տիր:

— «Օղջւմ, սա՞ղ մը սըն» — «Այլ-
վէթ, պապա, ֆադաթ պաճադլարը
թաշ արթընտա դարմըշ տըր» — «Օղ-
ջւմ, դանտիլին նէ՛րէտէ տիր» — «Հա-
լա եանայօր, պապա» — «Մէկկիւլիւ
օղջւմ, նէ՛ եափայօրսըն» — «Պապա,
բիթմալը Մուդատաէտիմի օդույօ-
րւմ, վէ Բապալ պանա դուլվէթ վէ-
րլյօր» Զօճուգ սօն սէօղլէր հէնուդ
աղղընտա իքէն թէսլիմի բուհ էթմիշ
տիր:

Է՛յ պուհ հիւրեայէյի օգույսն աստ-
լծմբ, էլլատանը Գիթապը Մուգառ-
տէսին թա՛լլանաթը հազդիդ լցէսինսէ
փէրվէրտէ Էտի՛յօր մըսնն, Օլա պիլիը

քի է վկասորն ըն էյլէնմէսի իչնն պիւր
 չօգ չայան ը տիգդաթ վէ միւթալէս
 քիթապար ալմիլ, վէ պիւր չօգ մա-
 սալ քիթապարը սաթուն ալարագ
 էյլէրինէ վէրմիչսին: Յագաթ պիւրմիլ
 օլ քի մուսաթարալը վէ թէհլիքէյի
 վագրթլարոտ էվատընա սաթուն
 ալտըղըն պիւր թագըմ պահալը պա-
 հալը էյլէնճէ վէ մասալ քիթապարը
 տէյիլ, անճագ Քիթապը Մուգատ-
 տէս թէհսէյի վէ դուվվէթ վէրէ-
 ճէը տիր:

Ա՛հ, տօլապարը տիւրլիւ տիւրլիւ
քիթապար, վէ քիւթուպխանէլէրի
պէօյլւք պէօյլւք ճիւղէլէլէ տօլու օլ-
տըղը հալտէ, տօլապ վէ քիւթուպ-
խանէլէրինտէ պիր թէք Բիթապ
Մուդատտէս պուլունմայաննի՛չէ նի՛չէ
Բրիսթիյան խանէլէրի վէ ֆամիլեա-
լարը վար տըր: Ազչամ վէ սապահ
էվլատարընա Բիթապը Մուդատ-
տէստէն օգուլուպ նասիհաթ վէրէ
ճէքլէրի եէրինտէ մասալ քիթապա-
րը ալըպ անլէրլէ չօճուգլարընը էյ-
լէնտիւրիպ վազըթ կէչիւրէրէք անլէրի
հագիլգաթը լիաճիյէտէն մահրում
պըրադան, վէ անլէրի տիւնեա ֆուր-
թունալարը էօնիւնտէ սալլանան վէ
նիհայէթ գըրըլան դամըչլար կիպի
թէրք էտէն նի՛չէ նի՛չէ մէրհամէթ-
սիլ վէ զամիրսիլ փէտէր վէ վալի-
տէլէր վար տըր:

Քանիէն ֆոնըն թ աշխ ւ դ օմանտադընտա
սլուլուեան օն պին նէֆէր ետեանինլէրին
վաթանալարընա տողրու րիճաթլէրինի
տինեա տալ ֆէրամուէ էթմէյէճէք տիր :
Պու մուզաֆֆէրանէ պիր րիճաթ տէյիւ
նէ տէ, ֆազաթ մէշուր վէ տլիւվէր
ստէմլէրին իճրա էթտլէրլւ իշլէր ա-
րաւընտա սլու տաթի իւ էլ էպէտ եատ
լուրեանճադ տըր : Անէրին մաղլուս էթ-
թիլէրլւ միւսմանաթ վէ միւլէքիւթ
տառտալլ լէ ճէյպէթլի օլտըղընտա
էթտլէրլւ իշ փէք պէոյիւք վէ ու-
նուտուլնադ պիր իշ խաի :

Եղունակիւնքը վաթնամյակը ընդն աշխարհի-
նէն չարիմագտա օլան տէնիդտէն ոլին
միլ ուղագտա պուլունուալ, 'ամիդ վէ
սէրլ' նէհրէր, վաշի սէլտէ, տալ սիւ-
սիլէլէրի, աճըդ, սուսուլըդ վէ նիհա-
մէթսիդ Էօճըլըդ, պուշարըն ճիւմէսի
սէլամիթ ու Էմիլյէթի դաթ' Էտէնէք
մէրթէպէտէ օլըդգտան պաշգա միլէօն-
արճա տիւլմէն արասընտա լէնտիլէր
արճա 40,000 նէֆէրտէն 'իսարէթ սու-
լունագտա խոլիլը: Պիշնալէրին Պաշը
Սէֆիտ ատալլըր սուլարընէ կէօրտիւը-
լէրի կիպի կէզզէրի Էաշարմուշտա, վէ
մէսէրրէթի ֆէլդ էլ 'ատէ իլէ յառուան

օրնալարընա թէ՛ անճիւսկ օլունումը՝ մը։
Անկէրն մէսէրթէթ ալքըշարը պիւթ լին
՝ ալմտէն իշիտիլիս, անկէրն մաղլուսի-
յէթ ի զալէսիլէթէ նասըլ միւնգալիս օլ-
աըլընը ՝ ալմ գիքը էտէր։

ՓաՎլոս միւստոյթ ի 'Էօմբլւնտէ տէճ-
չէթլի միւսմանա'թլէ մուհաթ սլր զաթ
խաի. ճէսէտ զա'իֆլլիյի, Ենճուտլիքին
պուղղ ու 'աաաւէթի', Գրխթլյանլարըն
ՓաՎլոսա հիւսն ի նազարլէ պաղմամա-
լարը, պէնտլէր, գամլըլար, մահպէս-
լէր, Թէհլիքէլէր վէ Թէհրիպէլէր անըն
ղոյրէթլի 'Էօմբլւնտէ հիքեսայէսին հա-
մ ի օլան սլր Դաչ պապլարը տօլտու-
րուր: ՓաՎլոսըն մութթաաղթ օլտըղը
գուվէթ ու իվթիտաղըն քէմալը սէր-
պէսթի վէ իրատէթ ի քեսալլիքսի իլէ
իպրազ էաճճէ սլր մէյտանը օլմոյղպ,
միւսաթլէյէ աա'իմա սլէնտլէրտէ խաի:

Յագագաթ՝ միւսմայիլէն Հէր Նէ գատար
մէստուտ վէ մէրսուլթ խալ խե տէ, ա-
նընն 'էօմրիւ Նէ' մուգափօթէր պիր 'էօմր
խալ: քապլու Շամ' եօլընտա մէտէնի-
յէթ ի միւթէ գատարիմէնին զուհուր էթ-
տիլի հապալտէ պիր հարաքէթ ի մու-
գափօթէրաճէ պտալպալ, զարպլ էլմրօ-
վատա վազի' պէօլիւք վէ եէնի տաւնէա
հապալախինտէ, եա'նի Բօմատա խիթում
պուլմուշ տըր Բօմա խիթէրաթօրը տաւն-
եանընն մէնպա' ը գուլվէթ ինէ մալիք օլ-
աըլը հալտէ, քապլու պիր մահպուրս հա-
լինտէ տաւտէ տահա զլիտտէ չէհ'լ' վէ
գուլվէթ լի խալ:

Սէւմ միւլվածհէնէսինոտէ Էաշոյան ա-
տէմիէրտէն հիշ պիլիլ միւմանաւթ, մահ-
սուրկիէթ վէ սըգէթտէն քեւմիլէն վա-
րէսթէ տէյիլ տիր. պիլզ կէօնա կէօն
սուրէթէրտէ մէսուուտ, 'աճիլզ վէ սա-
գաւթ ԵԶ. պէնաւէր պիւթիւն 'ալէմին պիլթ
թէհճրիպէ կէօրմիւշ օլաըղը ահվաւտէն
տիր: Պու շալան Ե Ֆիւթուր պիլր հալ
խէէ, գաւթ'ի իւմիտ հաճհէք պիլր վա-
գէ'ա տէյիլ տիր: Պու խուսուտ զա'լիֆ
ըմադ իւթէյէնէրէ մահաւ պիւթիւլէլլիմի
ըմաֆիլիէթ օուուպ, սա'լր քիմնէրէ ի-
րէ պա'լտ ի գոււվէթէ տիր:

Միևտառէթ ի Էօրմառէ մուզաֆօքադլէյէթ,
իւզէլ վէ էյի պիր իշ հէօրմէքլէ տէյլը,
սնճադ եօլումը իւզէրլնտէ պուլունան
միւշքլաթ վէ միւմանա'աթա դալիպ կէ-
էրէք, սնտէն հասըլ օլան սէմէրէ իլէ
մուդադէսէ օլունուր: Տամարլարընտա
իէնա գան ճէվէլան էտէն, վէ հին ի սա-
լալթիթիւնտէ աշվալը մուզիրրէ իլէ ի-
աթա' օլունան, վէ թա' իմ ու թէրալլէ ի
միւքմմէլէ թահսիլ էթմէյէրէք, քէնտի
անա հալիւնտէ շան ու շէրէֆ ու թէ' սի-
աթ վէ սատադաթը հա'իպ օլան քիմնէ,
յաշթը ճիւսն ի թէ' սիրաթ տա պէօյիւ-
էն, վէ պիր մէվգը' ի միւթէնա' իհրապ
թմէք իշին կէօնա կէօն ֆուրսաթ' գա-
նուլաթ էօնիւնտէ քիւշտա օլունան,
սիւլասա ի քէլամ, 'ալէմ'ի միւզաճէհէ,
ա'նի տրնան քէնսաիսի իշին պիր տա'ի-
է ի դալըր' միւթէնաշլէտէն 'իպարէթ
պուլունան, վէ պու հալտէ եաշալըպ
օլէն պիր կէնճտէն տահա զիյատէ պէօ-

յիւժ պիր իշ կօթօրիւշ սայլըրը: Էվէէէրէ-
սի մազհարը մուպաֆֆադայէթ օրմադ Խ-
ջիւն մուճիպլըրի սուրէթի դահիրէտէ ազ
օլադընտան զուվէէ ի քէսուլլէսինի թա-
լէպ էթմիշ օլադըր ճիւշթիւն տահա զլյա-
տէ գահրաման սայլըր:

Տէմիր Էօլը խաթիթը իւզէրինտէ պիր
 չօդ գար Էա գուռ Էրընիթըսը օլաճադ
 օլըր խէ, լօդ օմթիճի պիր միւ կիթ-
 մէն իշիւն տիւզ լէ միւսնա՛նա՛մթ օլնա-
 յան խաթիթ իւզէրինտէ Էրըր միւ կիտէ-
 ճէք գառար գուզվիթ լէ իշլէր :

Հէր պիր ճէմա՛ւածտա եօյէ հրքէքէր
վէ խաթուհար պուլունուրքի, աշվալը
Պաճկոյնէրինտէն, վէ թա՛լիմ ու թէր-
պլյէ ի միւքէմէյէ թահսիլ էտէմտիքէ-
րինտէն, վէ պու միւնասէպէթլէ տիւն-
հաւըն իլէրի կիթմէսինէ տա՛լիր հիչ պիր
մու՛ւպէնէթտէ պուլունամայաճաղարըն-
տան քէմալը եէ՛ս ու ֆիւթուրլէ էլլէ-
րինի գափուտուրուպ տուրուրլար: Պու
միսիլլու քիմէյէր քէնտի քէնտիլէրինէ
էյէր գէնկին օլմուչ օլսա խաիք, քէմալը
սափալէթլէ վէրլիր խաիք, վէ թա՛լիմ ու
թէրպլյէն ի մաթլուպէ. թահսիլ էյլէմիչ
պուլունտա խաիք, մէյտուրը չ հարպըն թա
պաշընա կէչլալ տուրուր խաիք, վէ էյէր
թէ՛սիրաթլը ֆէվք էլ յատէյէ մալիք
օլմուչ օլսա խաիք, առէմէյէ հիւսն ի
թէ՛սիր պըրադմըչ օլուր խաիք. էյէր հա՛մ
ու չէօհրէթի հա՛միզ պուլունմըչ օլսա ի-
տիք, ա՛մալը մէրզուպէյէ բաղիլալ պու-
լունուր խաիք տէյիլալ, պուհարտան պի
պէհրէ օլաղլարընտան չիրքէթ ի պէչէ-
րլէյնին խայընտ հիչ պիր իչ կէօրմէյիլ
օթուրուրլար: Պու միսիլլու քիմէյէր
ֆաթլուս կիպի մահպուս խէյէր տէ, ֆա-
հաթլո՛ տնըն կիպի պէնալէր իլէ բուհըն
մուղաֆֆէրլէյթլինի տահա գլյատէ միւ-
է՛սսիր գըլմաք իչիւն գալգըպ իչ կէօ-
րէճէքէրի եէրինէ օթուրուպ պէնճիր վէ
պէնալէրի իւզէրինէ մէ՛յուս մէ՛յուս պա-
գարլար:

Մուգաֆիքադիյեթ վէ մուգաֆիքեդիյեթ վէ չճա՛ստթ Ը քեսովիյէ անճադ միւշքիւ-
լաթ վէ միւմանա՛ստթ Ը քեսիլրէ իլէ տօ-
լու օլան 'էօմիք միւթէվագըֆ ուըր :
Պէնալէր վէ գէնճիլլէր իշինաէ պուլու-
նարագ նա՛՛լիլ մուգաֆիքեդիյեթ օլմագ
էջլէ պիլր խուսուս աըր քիլ, էն ա՛լա
տթիյէ վէ սըֆատթէրլէ մութթասըֆ օ-
անլար պիլլէ չօդ տէֆ՛ա նա՛՛լիլ մու-
լաֆիքադիյեթ օլամագլար : Ալլաճըն հու-
լուրընտա միւքէրրէմ վէ էպէտիյեթ նու-
ըլլէ միւնէվիլէր օլանլար միւմանա՛ստթ
վէ միւշքիլաթ վէ մէմլու օլմալարը իլէ պէ-
տապէր չճի՛կանէ դայրէթ կէօսթէրէն, վէ
ճմիւտլէ եռաշալլու մուգաֆիքեդիյեթլէ
թօլէն քիմիլէր տիր :

Պետիկ խմբին տէր զինչիւք պիր չօճուգ
լլախէսի հսքի վէ քիրլի օլաշղը հալտէ
նսգար կիւնիւ մէքթէ պիրնէ կիտէր խոի :
Սիր կիւն խօճալարը թարաֆընտուն քէն-
ոխինէ պիր դարթա (միւքըսֆաթ քիա-

պէնիմ մուտքաւոր հիւրանոցին ինք-
տէսինէ կէտէնիմ:

Ատէնոն չըզարագ ելլալով ասիւնէ-
րկնէ թէնիմ օրուան սեմանն սագփը
(թաւանը) ասլընտա, վէ սագփն տէնիւ
իւզէրինտէ սիւր'աթլէ Պոմպէյէ տօղրու
սէյր ու սէփէր էթմէքտէ խալը. պիւզի
կիթտիքէն իհաթէ էթմէքտէ օլտն ման-
զարէ ի դարիսէ իւզէրինտէ միւքտէնէյէ
պաշտաղ: Պիւզիմ փէվգիմիտէ էծրամը
սէմալլէյէ խաթթը ի խաթթայէ մախառս
պիւր բէփաղ ու էթթափէթլէ էսման էթ-
մէքտէ խալ. պիւզիմ թահթըմըղտա ֆոս-
ֆօր պիւսար հէր թարաֆա ուղտուղտ
կէյոյ էծրամը իւլլէյէ իւլ բէգապէթէ
կիթլիլը, վէ դարըմըղտա Ձէօհրէ ելլ-
ալըլը քէնտինէ մախառս փարաղ գիյա-
սըյէ փարաճաղտա խալ: Անըն փար-
լաղըղընտ հէյրտն օլտալ պաղմաղտա
իւքն, արգառաղը, Պիւզէ տօղրու կէլի-
յօր տէյէրէք նաղարը արգառաթը պիւր-
տէն պիւրէ ճէլլ էթթի:

Վաղա'ա պիւր տագիգէ գառար իւզէ-
րինիւզէ կէլի կիպի կէօրիւնտա խալ տէ,
պիւր աղ սօնկրա պիւրտէն պիւրէ պէյիւք
պիւր շէնալ եաղլաղարագ, պու շէնալ
նաղըլ պաղթէթէն կէօրիւնտա խալ, ելի-
նէ օ տագիգէտէ դարիպ պիւր մանղարէ-
յի թէքթիլ էտէրէք կէլի վէրալ, շէյլէ
քի էվլէլա Ձէօհրէ ելլալըղտա ֆա'իգ
պէյալ պիւր նուրէ փարաղաղը կէօրիւ-
նիւյօր խալ. սօնկրա պէյալըղգ գըրմը-
ղըլաղարագ կիտէ կիտէ նիհայէթ դարար-
մաղա ելիւլ թուլթու, վէ պու հալտէ
իւքն կէմիմիլին իւզէրինտէ կէլիլ կիթ-
տի, վէ տէնիգէ տիւլէրէք կէմիլին պա-
շընը սաղ թարաֆընտա պիւր միլ գա-
ռար էթթէտէ սուլը տաղաղաճարմաղա
պաշտաղ: Իքթիմիլ ճիւսի կէօրմէք իշիւն
հէման պիւլա իթթիյար կէմիլին պաշ թա-
րաֆընտ սէյրթիլ խալ տէ եթթիլէմէ-
տիք: Լաքին կէմիտէ օլտնաղըն ճիւսի-
սի տալիս սուլըն սէսիլին իշիթտիլէր, վէ
ճիւսիլէմիլ տալիս եօգարը սըջրամաղտա
օլտն սուլըն թէքթար տէնիլէ տիւլէմի-
նի կէօրալը: Ճահա իլէրկէ կիթտիլ-
միլ կիպի հէր պիւրի պէյէր ելիւլ մէթրօ
ֆասըլտէ շէնալըն հէրաթէթլէյէ սուլըն
թէպաթիսընտն իւլ պէյիւք գառար-
ճըք չըզըլ տէնիլէթ փաթլաղըղարը-
նը կէօրմէքէ մէգթիւր շէնալըն տէնի-
ղին տիպիլնէ մա'իլ պիւր խաթթ իւզէր-
նէ էնիլը օլտըղըն իթթիլալ էթթի:

ՍԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

Թէ'ԱՍՏԻՅԱԹ Ը ՄԻԼԼԻ: Փօսընտան վէ
Սիլէյիտաճաճալ արընան խուսուսի մէք-
թուպար Բուսիա հիւքիւմէթլին թալէ-
պի իւզէրինտէ Ալմանիա տէվլէթի մա'իլ-
ֆէթլէյէ Բուսիա իհիլէրինտէ պու էյա-
լէթլէրտէն թարա օլտնաղարը, վէ պու-
տան թէվլէլիւս էտէն ճալիպի տիգաթ-
պա'ղը ահլալ հաղըղտա մա'լումաթ վէ-
րկըրար: Շիմի թարա օլտնտն իհիլ-
լէրտէն պիւր չօլը պիւր խալը սէնիլէրտէն
պէրու Ալմանիա էյալէթլէրինտէ թէվաթ-
թուս էտիպ, օրառա էմի ի թիւնաթլէ
մէջըղը օլտալ պուստան զիյաթէպիլէ իս-
թիֆաթա էթմէքտէ խալէր: Անլէրտէն
գըրմը 'աղէմի Բուսիաճաճալ տուլար օլ-
տըղարը թէպաթիյաթ ը զալմանտէն
գուրթ ուլմաղ իշիւն փօսընտ վէ Սիլ-
լիսյա կիթթիլէր խալ: Պուսըրըն մէգ-
թիւր էյալէթլէրտէն թարա ու թէպիւթ-
լէրինտէ տա'իլ Ալմանիա հիւքիւմէթլին
տալիլիլէ նաղըլը Հէրֆօն փուլ գաղըրըն
նէյր ու իւսն էյալտիլի գարարնամիլին
Ալմանիաճաճալ միւթէվաթթըն 50,000 նէ-
ֆէրտէն իւլարթ իհիլէրէ շուսուլի
վարաղը: Պուսըրտան 8,000նէ հիւ պիւր

իթթար վուգու' պուլմաղաղըն թու-
թուլալ փուսիա 'աղթէրէրի ետիլլէ
Ալմանիա հուսուսըն կէօթիւրիւմիւլէր
տիւր: Թարա ու թէպիւթ մահլիւս օլտն-
լարըն պաղթիլէնտէ մէմէքթէթա սագփն
օլմաղա, վէ իշիլէրինտէ թէպիլլէ էթմէք, վէ
էմաղթէրինտէ սաթմաղ իշիւն պիւր միւս-
տէթ րուսաթ Վէրիլմիլ տիւր: Պիւր չօգ
քէյլէր պու ելիւլտէն իսիլ գաղմաղա
տըր: Պիւր չօգ պիւսարէ իհիլլէր տօղըղ-
լարը վաթթիւրընտ սուրէթ ի ճէպիլլէտէ
սիւրիւլէքտէ խալէր տէ, Ավաթիլալ
ֆիւրար էթմէյի թէրմէք էթմէքտէ տիւր-
լէր: Պու գըրմը ու թէպաթիլաթըն խա-
լէրի Բուսիաճաճալ իհիլլէրտն միւսթէմ-
լիքթիլլէտա մէքթիւն օլտն էհալլիլ
ֆէվգ էլ զալտէ տուլարը հէյէճան էյլ-
միլ տիւր: Վիլէննալլար պու մու'ամլէ ի
պարիտէ վէ գալմանիլ Ալմանիա վէ
Բուսիա հիւքիւմէթլէրի իհիլ միլլէթլին
տիւնտա ելիւլէրտէն մահլ էթմէք իշիւն
իթթիֆաղ էթմիլ տիւրէր տէյիւ թէֆ-
սիւր էթմէքտէ տիւրէր:

ՊԱՐՈՅԻՍԻՆԻ ԼԵՅԳԵԼԻ: Եաղընարտա
Յրանաճաճալ Նիւ Եօրք շէհրինտէ կէօն-
տէրիլլէն պիւր ճէպիմ հէյէլ հաղըղտա
փէք չօգ մա'լումաթ վէրիլլէր խալ տէ,
անըն ճէպաթիլ ի հաղթիլլէրտէ փէք աղ
քիմէլէր պիւրէ պիւր:

Լօնտրաճաճալ թալ' օլտնտն Տէյէ Նիւ-
ղաղթիլալ տէյօր քի, Պու հէյէլ 'ա-
ղըղըն էն ճէպիմ հէյէլ տիւր: Բօսոս-
տա պուլտնտն Գօլտսըս հէյէլի պուսնա
րուպարէն պիւր շէյ տէմէ տէյիլ տիւր: Օ
'Պալաի'ա' վէ 'Հէրման' նամ ճէպիմ հէյ-
քիլլէրի գօլտընտա թալլալ պիւր: Պու
հէյէլ իւսաղ Չաղլէ պաղթիլլէրտէ սէքիլ
սէնէ գարֆընտա իշիւն օլտնալ կէօր-
լէրէ տօղրու ելիւլէթլիլ, վէ թէվիէսի
ճիւլարընտա պուլտնտն տիւր գաթլը
էպիլլէր իւլ փարիա հիսարաղընտ 'աղըլ
տըր: Հէյէլլին աղըրըլը 5,098 օգդա
օլտալ, 1,259ը պաղըր, վէ պաղիսի տէ-
միւրտէն մա'մուլ տըր: Հէյէլլի մէքթիւր
Պէպլոն առաճընտ գօնուլալ, սաթիւլը
պահրաճաճալ 305 գաթիմ իթթիֆաճընտա
պուլտնաճաճալ, քի պու թաղաթիւրտէ կէ-
րէք Նիւ Եօրքտա վէ կէրէք ճիւլարընտ
օլտն հէր պիւստան տահա ելիւլէք պիւր
մէվգիլ իհիլաղ էթմիլ օլտըր: Պու հէյէլ
օ տէրէճէ ճէպիմ տիւր քի, պաղընտա
գըրգ քիլի պարընտ պիւր, վէ ալլը տ-
յաղ պաղընտ օլտն պիւր առաճ հէյէլլին
տուսաղլարը իւլլէրինտէ միւթէվաթթըն
տուրուր իւլ անճաղ գաղըրընտ վարա
պիւր: Մաշալլէնի գալտէսի էթթաթըն-
տա օն պէլ քիլի տիլլէ պիւր: Գօլըն
իշիլէ գօնուլալ պուլտնտն պիւր նէրաթի-
պանէ չըզըլալ պիւր:

ՁԵԼՁԵԼԵ: Ինիլիլ 'ուլէմաճընտան փը-
րօթէսօր փրօթթըր տէյօր քի, Նէվ ի
ինտան տիւնտալ կէլլիլտէն պէրու վէլ-
գէլլէնի վուգու' ի թիլիլալաթլէ նէ տէրէ-
ճէտէ խալ խալ, հէման պու կիւքի կիւն
տալիլ ելիլէ հէման օ տէրէճէտէ պու-
լուսուլար: Թա էսթիլ զէմանտէն պէրու
շէհրէր վէ քէյլէր խալալ օլտըղը կիպի,
շիմի տալիլ խալալ օլմաղ իհիլլիլալը
պաղի տիւր: Ահլալը տալիլիլէսի շիմի
էվլէլլէրտէն փարաղը խալ տէ, պու
ֆարգ օ տէրէճէ ահլաթիլ ահլաթիլ վու-
գու' կէլլէքտէ տիւր քի, ֆիլ հաղթիւ
շիմի պուստան պիւրէրէք սէնիլէր էվ-
վէլ վուգու' պուլտն, վէ պիւրէրէք սէնի-
լէր սօնկրա վուգու' պուլտնաղ հալլէր-
տէն փէք ֆարաղը եօգ տըր: Պիւսալ-
լին 1755 սէնիլլինտէ իլիլաթալ վուգու'
պուլտն հարաքէթ ի արղ ելիլէ վուգու'
պուլտնաղ օլտա փէք օ գառար շալանը
թէպաթիլ օլմաղալ տըր:

ԻՐՄԵՆԻ ՓՐՈԹԵՍՏԱՆԹԻԱՐԸՆԱՄ
ՄԻԼԼԵԹՓԻՎԵՐԼԻԲԻ
2.

Պու մէքթիլլէրտէ թալ' ու թէրալլէյէ
թահալ էտէն թալլէպէնի գալպիլտէ էր-
մէնիլէք հիսսի ելիւլէք պիւր մէվգիլ իհ-
րաղ էթմիլ տիւր: Էրմէնիլլէք հալլէթիլ տն-
լէրին նաղարընտ փէք միւթէպէր օլտալ,
անըն վէգա'ի վէ թէվարիլի մաղլէպի
անլէրին ինտնտէ զիյաթէպիլլէ մէմուս,
մէրղուլ վէ լաթիֆ օլտըղընտան անլէ-
րին իւզէրինտէ շիլլէր ինչալ վէ թանղիւմ,
վէ անլէրի մէսէրէթիլ ի ֆէվգ էլ 'առա
իլլէ թէրէնիլալ էտէրէր: Էվլէթ, պու
եօրտա թանղիւմ օլտնտն շիլլէր հէնուլ
սէյլլէմէք իշիւն աղըրմաղ իւզրէ օլտն
տուսաղլարա խալ, վէ շալըլ իլլէ շալըլ
օյնամաղ իշիւն քիւլիւք փարմաղլարա
թէ'սիլլի տիւր: Էյլէ էհլ թաղալ մա'
թուսա վէ իթթիյար խաթթուլար կէօր-
միւլ իմ քի սըրա իլ էմէվմուր օգուսաղ
անլէրէ գօլալ, վէ Շալալ թէրէնիլալ
էթմէք խալ օլտալ, պուլար իլլէ կէնճ-
լէրէ միլլէթիլլէրէրէր րուսը իլլաղ է-
տիլլարա զանն էտէրալ:

Փրօթէսթանիլ Էրմէնիլլէրտէն չօղլարը
եհլալալիլլէր միալլալ կէյոյ, «Էյ Երու-
շալիմ, էյէր սէնի ուսուսուլ իւլալ, սաղ
էլիմ հիւնէրինտէ ուսուսուլ, էյէր սէնի
թէվէքթիւր էթմէք խալ, տիլլալ տիւս-
ղընտ եալլալընտ» տէյէրէք եթմիլ էտէր-
լէր իլլէ տէֆա թէ'առալ վէ պէտ տուս
օլտնտն Տէր Վրթանէս Եղնալիւսն քէն-
տի էյեթմը շէյիլալիլլէրտէ կէյոյ եա-
թաղը էթթաթըն իհաթա էյլէյէ փրօ-
թէսթանիլլարա, Պիւլ Միլլէ քիլիլալիլ
ուսուսուլ միալլալ իլ, անը նաղար ի թի-
պարտան խաթթ էթմէյէ հաղըղմը
եօգ տըր, հաթթալ գալիլիլլէր սիլլի Եու-
նուս եուստն պաղըլալ եթմ իշիւն վէ-
րէճէք օլտա պիւր, քիլիլալին ինթիլալ
ու թէրաղընտ ուղարընտ պէլլի զալ-
րէթ էթմէլ իլ,» տէյիլ թալլալ էթ-
միլ տիւր:

Տօգ. Սիւնի Մէրքէլի իթթիլալ
մէլիլալիլալ «Միլլէթիլլէր փրօթէս-
թանիլլար քէնտիլլէրին գաղըրըլ Լու-
սաղընտիլալ տէնիլլէրտէ աթթընար.
— Էյէր պու եօրտա պիւր ֆաթիլի միւս-
թէլլալ օլալ պիւրէճէքթիլ իւլ— շալալ պիւ-
րի Եուստն կիպի պաղըլալ եուսուլաճաղ
օլտա պիւր, եուսուլըն, օրառա տալիլ
սաղ գալաճաղ տըր» տէմիլ տիւր:

Փրօթ. Յալիլալ Է. Զէնիլլէրտէն պիւր
չօղ տէնիլլէր մուգառալալ փրօթէսթանիլ-
լարտան իւլարիլլէ պէյիլլէ պիւր մէլիլա-
տէ շէյլէ սէյլլէմիլ տիւր. «Իհա էտէ-
ճէք պիւր միլլէթիլլէր վար. պիւսալլէրին
էն սօն շարէպիլ իթթիլալ էթմէք կէ-
րէք տիւր. պէյիլլէ ֆէտաթէրալլէ իւլ-
րաղ էյլէմէք կէրէք տիւր... էյէր Ալ-
լալ իշիւն վէ սէվիլիլլէ պիւր միլլէթ ի-
շիւն հիւլ պիւր էյալ եալիլալալ խալ, ա-
լէ էէն էէն էէն պիւր էէն»

Փրօթէսթանիլ Էրմէնիլլէր հէր նէ գա-
ռար Լուս. քիլիլալտէն աղըրըլար խալ
տէ, Գաթթիլլէ Էրմէնիլլէր Բօսա քիլիլալ-
սի իլլէ րալլալ օլտնտըղընտ կիպի, պաղ-
ալ պիւր քիլիլալ իլլէ մէրալլալ տէյիլ տիւր-
լէր: Փրօթէսթանիլ Էրմէնիլլէրին րալլալ
օլտնտն իշիւն սէվիլլէրիլ վէ մա'իլ օլ-
տըղլարը պիւր քիլիլալ վար խալ, օ տալիլ
Լուսաղընտ քիլիլալ տիւր քի, անը
տա'իլ ի իւլալալալ կէօրալլէրի
կիպի հէման գուսաղընտ 'աղաթիլ տ-
մաթ տիւրլէր:

Պու սէնէ մալիլալ Պիլլալալ իթթիլ-
ալալ մէլիլալալ մէլլալ գաթթար, Պիւլ
աղըրըլ պիւր հալտէ վէ մահալ քիլիլալ
թէքթիլ էտէրէք անճաղ քէնտիլլէրիլլէր
թահլ ը թէ'միլալալ ալլըլ օլտըրըլ,
ֆաթթալ սէվիլլալ միլլէթիլլէր Էրմէնիլ

միլլէթիլլէր գըրմը 'աղալիլ թէքթիլ էթ-
տիլ հալտէ, անըն հաղըղտա նա'ըլ
սիւլալալալալալ, վէ պիլլալ ուսուսուլ-
ալալ Երուշալիլլալ օլտն Հալալալալալ
քիլիլալալալալալալալալալալ թէքթիլ-
քիւր էյլէմէյիլալալ տէրլէր խալ: Պիւր չօգ
միլլէթիլլէրիլլէր «Պիւլ Էրմէնիլ, վէ Հա-
լալալալալալ քիլիլալալալալ էվալալ իլ. պու
էհլալալ անտէն աղըրմաղ վէ օլ իսիլ
պաղալ պիւր իսմ իլլէ միւսալալալ էթմէք
իսթէմէյիլ» տէրլէր խալ:

Կէյէն սէնէ սեպտեմբեր 14տէ Մէրլի-
ֆուստա ինիլալալ էտէն Մէրքէլի իթթ-
իլալալ մէլիլալալալալալալալալալալալալ
թալալալալալալալալալալալալալալալալ
թալալալալալալալալալալալալալալալալ
քէրէ ճէրէտն էտիլալ, Միլլէթիլ վէ Բի-
լիլալալալ իսլալալ հալլիլ միւսթէլլալ էն
էյիլ պիւր թարիլ օլտալ օլմաղըլ մա'իլ-
լէսի մէյալալալ գօնուլալալալ նիհայէթ
միլլէթալալալալալալալալալալալալալալ
օլտըղլարըն նաղար ի թիլալալալալալալ
րաղ, անլէր իլլէ քէմալ մուսալալալալ
վէ րիլալալալ մա'մալլէ էթմէյիլ, վէ
Լուս. քիլիլալալ մուսթալ իսլալալալ
օլտըլընտ պիլլէրէք քէմալ իլլէթ իւ
իհիլալալալ հարաքէթ էյլէմէյիլ իթթի-
ալալալալալալալալալալալալալալալալ
ճէպիլ թիլիլալալ վէ վա'իլլէրինտէ
թալլալալ օլտնալալալալալալալալալալ
տիւր: Պուստան պաղալալ տուսա ճէպիլ-
լէթլէրիլլէրտէ վէ պիլ խալալալ փաղար
կիւնէրինտէ Էրմէնիլ միլլէթիլ, Լուս. քի-
լիլալալ վէ րահիլլէրիլ իշիւն տուսա 'արղ
օլտնալալալ (տալթիլ ի գալիլալ իւզրէ)
թալլալալ օլտնալալ:

Իլլէթ պու ճիւլալ հալլէր փրօթէս-
թանիլ Էրմէնիլլէրին գալպիլալալ ֆալլալ
միալլալ (Բօս. Գ. 5) րուսը միլլէթ-
իլլէրիլալալալալալալալալալալալալալալ
նը կէօթիլալալ մի: Բէպալիլ պաղըլալ-
ըն զանն ու էֆէքթարընտ մուսալիլ օ-
լարալ, ալիլալալալալալալալալալալալալալ
լիլալալալալալալալալալալալալալալալ
վէ միլլէթիլլէրիլլէրիլ փրօթէսթանիլ Էրմէ-
նիլլէր միալլալալալալալալալալալալալալ
նիլլէր միալլալալալալալալալալալալալալ
գալը էհլալալալալալալալալալալալալալ
լիլալալալալալալալալալալալալալալալ

Ա. Մ. ԻԳՆԱՏԻՈՆԵՐ
Մէրլիլլալ

Ի Լ Ա Ն

1886 սէնիլ իշիւն կիւրալի մէքթիլալ
տէրլլէր Էրմէնիլալ վէ Էրմէնիլ հուրու-
թաթըլլէ թիւրքէլ իսանլարալալալալալ
լարալալալալալալալալալալալալալալալ
նէյր օլտնալալալալալալալալալալալալ
պու քի-
թալալալալալալալալալալալալալալալ
վաղթըլլէ Էրմէնիլալ վէ քիլիլալալ-
ալալալալալալալալալալալալալալալալ
պուստան գաղար նուսիլալալալալ
իսթէթիլլէրինտէ միւթէլալ մէրթէպէ թէլ
իսթանալալալալալալալալալալալալալ
ու իշար էթմէլլէրիլ րէճա օլտնալալ:

Կէլլէք սէնիլալալ տէրա քիլիլալալալ
էվլէլլէր սէնիլլէրինտէն զիյալալ մու-
ֆասալ օլտալ, պէլ գալալ օլտնալալ
ֆիլալալ 2 դըլ, քէպաղալ գալալ օլտն-
ալալալ իս 60 փարա տըր: Կէլլէր սէ-
նիլլէրալ օլտըլ կիպի պու սէնէ տալիլ
տէրա վաղթըլալալալալալալալալալալ
մուգալլէլլէրինտէ (փիլիլալալալ) սէյլլէլ-
լի իշիւն Բիլլալալ Մուգալալալալալալալ
լընմըլ պա'ղը ֆըրալալալ տէրա քիլիլալ-
լարալալալալալալալալալալալալալալ
լալլէլ օլտնալալալալալալալալալալալ
լալլէլալալալալալալալալալալալալալ
պաղալալալալալալալալալալալալալալ
թը 10 փարա օլտալ, իսթէյիլլէրէ կէօն-
տէրիլլէք տիւր:

Բուժի սեպտ. 10, զէ էֆրէնճի սեպտ. 22, 1885

ԳԱՐՈԼԻՆ ԱՏԱԼԱՐԸ

Գարթրիկն ատալարընքն իսթիլա օլուն-
մաուը սէպէպիլնտէն իօփանիա իէ Ալմա-
նիա պէշիննտէն գուհուր էտէն միւշքի-
լաթ հալա թէսվիյն օլուննաուը տըր :
Եաօի ճէպիրէսինէ պիր իօփանիալը վալի
թափնն օլունտըղընա տա՛իր կէչէն հաֆ-
թա վէրտիլիսիլ խապէրին էանկըշ օլ-
աղըր կէօրիւնիօյր : Ալմանիա սէֆինէ-
լէրի Եաօի ճէպիրէսինէ վասըլ օլտըզլու-
րիւտտա իւշ իւլուն ագուտ՝ իքի իօփանիա
սէֆինէսինն մահալը մէգթիւրէ էէթիլ-
միշ օլուպ, ճէգրիլէյի իօփանիա նաւընա
զապլթ էթմիշէ հաղըրնաւմաօտտա օլաղը-
լարընը կէօրիւլէր իտէ տէ, փազաթ՝ ան-
լէր իսթիլ իւշ էթմէզտէն էվվէլ Ալմանիա
գօմանտանը Ալմանիա սյայրալընը ճէգի-
րէի մէգթիւրէ իւզէրինէ ընգը էաթիւրէ
առաայը զապլթ էթմիշ տիր : Պու խապէր
իօփանիայտ վասըլ օլտըլ օլուն ճիւքիւ-
մէթ հիտաթթ լէնէրէք իօփանիա սէֆա՛ննի
գօմանտանլարընը կէվվէք տօվրանտըզ-
լարընտան տօլալը անլէրի մէ՛մուրլէյէթ-
լէրինտէն՝ աղէ էթմիշ տիր : Յազաթ՝ Ալ-
մանիա գօմանտանը աղիլ օլաղըր թա՛-
լիսաթը թէճապուզ էտէրէք իօփանիա
սյանտիրապը չէթիլմիշ օլաղըր հալտէ Ալ-
մանիա սյանտիրապըրը ընգը էթմիշ օլ-
մանտանտան տօլալը Ալմանիա հիւքիւմէթի
ճէգրիլէյի թէրէք էթմէլէրինէ տա՛իր՝ ա-
սաթիլրէ էսիր կէօնտրմիլ տիր :

Ալմանիստընը շու հարաքելթ ի միւսսու-
լէմէթ քապանէսինէ կէճաւ կէճաւ սէպէպ-
լէր վէրիվէքաթ տիր: Գրաւ Ալֆոնս
հազրէթ լէրի խաթիմ ք տէսթիլլէ Ալ-
մանիա գրաւը կիյեօմ հազրէթ լէրինէ
մուֆասսալ պիր մէքիմուլ ետպիլլ, վէ-
մէքիմուլ մէքըրի խիֆէրաթիօրիլա իլէ
վէլի ի աճա հազարաթընա կէճաթէրի-
լէրէք իւշիւնիւն պիրուէն գիյասոթսիլլէ
միւթէ'էնսիր օլաըգարը մէքիլ տիր:
Պաւսն ճէպիւպէն խիֆէրաթիօր ք միւշա-
րիլէյ հազրէթ լէրի տաթի հիսալիաթ ք
տատէքանէ իլէ մէ'ուաֆ օլաըղը պիր
հիւքմուաթ 'ալէյհիւպէն հիլ պիր շէյ եա-
լիսամիսաճաղընը 'միւլէյիլէ գրաւը միւ-
շարիլէյ պիր մէքիմուլ կէճաւէրմիլ տիր:

Պոռ առաքյալը ինչևն մուհարէպէ էթմէք
մագա՛, պօշ էյն տիր: Մէ՛սէլէնին հաքէմ
մէ՛հնիսինէ հալալէսինէ տա՛մ Սլմանիա-
նըն թէքլիֆի շայտը մագուլ տըր:
Խոյանանի հիւքլուէթի խոտի՛սաընըն
հագգլը օլտըղընա իւսկէնի եօգ իսէ՛,
պէօյէ պիր թէքլիֆի գապուը էթմէք-
տին իսթիքեսաֆ էթմէմլի տիր: Մոտու-
ռոտոտէն քէլտոէ օլունան պիր թէլէկ-
լաֆնամէյէ նազարէն, տիկէր տէվլէթ-
մըն թէքլիֆի հիւգպուըն գապուլէ ի-
շլւն Խոյանիս միւքլուէթին իդէնէ չա-
լըշըյորլա իմիշ:

ԳՐԱՆՍԱՏԱ ԻՆԹԻԿԱՊԱԹ

Հոկ. 4-ուէ վաղար կիւնիւ Յրանսա-
տա ինճա օլունճաճադ ինթիխապալթտան
սուլադ էրսապալ քիյախիւրան հաղըրըդ
կէօրմէքտէ տրլէրէ: Գրալկէթ թմարաֆ-
տարան Յրանսանն էսապադ րէ՛խի
վիւքէլապը օլան Պրուգլին տուգաթը
էլեսաթէթլէլէ միւլէթ պօթճունէն արթի-
մասընը, Բիլկին՝ ալէլէնտէ օլան իսու-
սուէթէթն չօլալմադըն, վէ թօնգլնտէ
խունրիգանէ վէ քիւլկ մէսարկի իլէ օ-
լան, վէ ֆադաթէ հլի պլր սէմլէրնի միւն-
թի՛ն օլմայան մուհարէթնի թմադալէ
էթմէք էթմէք պլր: Պրօթէսթմօնտէ թադ-
տիւմ էտէճէք տիր: Պունչար մէնաֆիլի
իլմիլէքէթն անճադ հլւքիւմէթի ի միւս-
տալլէ սայէսթիւնն մուհաֆաղապը միւս-
քին օլաղըրք խտտիւմ էտէրլէր:

Ճիւմէնը ընդհանուր թափափոխարանը քննարկելու համար անհրաժեշտ է ընդհանուր թափափոխարանի մասին խոսել։ Երբեք չէ, որ թափափոխարանը ինքնին լուրջ փոփոխություններ է պահանջում։ Երբեք չէ, որ թափափոխարանը ինքնին լուրջ փոփոխություններ է պահանջում։ Երբեք չէ, որ թափափոխարանը ինքնին լուրջ փոփոխություններ է պահանջում։

դա տըր քի, րէ՛ն իսկէրի Մ. Գլէմանս իլէ Մ. Ֆլօգէ նոման գէ՛վաթտէն ՚իսարէթ տիր: Շու ինթիխապաթ միւննազա՛սարն տա Մ. Ֆէրրիտէն քէսպ ի իլթիհարէ Եյլէմէսի ճա ի թէ՛ն ճհուօղ տըր: Բաթֆէաթ արաֆտարանը իլէ Զիւքիւմէթ ի միււթադիլէ Փըրդգաուը Մ. Ֆէրրիտէն պիււս պիւթիւն գուրթուլմըջ օլադգլարը գէ՛հարիլնտա իտիլթր իստէ տէ, Փագաթթ միււսարիլէյճ Մ. Ֆէրրի թէքորա պիր Փըրդգանըն րէ՛ն իսի տէյիւ թանըրմագտա, վէ՛ն Ֆրանսանըն հէր թարաֆընտա միւ՛նէս սիր նուէթգար իրաւ էյլէյիւլ, էհալի թարաֆընտան հիւսն ի սուրէթտէ թէ՛լադգիլ օլոււմագտա տըր: Մ. Ֆէրրի պոււտան սիր գաշ այ էյվիլէ միլիթ մէ՛նէլիսնտէն հագարէթիլէ րէտա օլոււնմըջ իստէ տէ, միււսարիլէյհին րէ՛ն իս ճիւսհուրէլաճաղընը տաշա օլ վագըթ քէշֆ է՛տէնէր պուլոււնմըջ տըր: Մ. Գամիլէթ թանըն մէսլէք ի սիյասիսինի թէլադգիլ էտէն Մ. Ֆէրրիլէ զալիլ պիւլմէք իւզրէ Զիւքիւմէթ ի միււսթադիլէ թարաֆտարանը Բաթֆէաթ Փըրդգաուը իլէ իթիլիֆադ վէ իթիլիֆտա էտէ՛նէլլէրի պա՛յը քիւմէնէր թարաֆընտան զանն օլոււմագտա տըր: Զիւքիւմէթ ի միււսթադիլէ թարաֆտարանընըն ճու մէսլէք ու հարաքէթիլ պաշգալ պիր էյլտէն տօլլըր տէյիլ, անճագանիլէրի Զէյքեարըննա Բաթֆէաթ Փըրդգաուը մագաւը իթիլիտարա իկէտիլինտէ, էօյլէ սու՛ր հարաքէթ վէ մոււտմէլտէ պուււլոււնաճաղար քի, ճիւսհուրիլէթ Ֆրանսընզլարըն նազարընտա մէնէթուր իէօրիւնէնէրէք նիհայէթ գարալիլթիսն իպգաուը միււմքին վէ միււսիսսիր օլաճագ տըր:

Պու Ֆլորդա միւնազա՛տսը ինթիմաւ
քի նաջիկա իրագարէթի թարաֆընէն
նէշտը օրւննա՛ն իհարկաթը՝ ումուսիյէ իւ-
լէ մէքս օրւննա՛ն: Նադարէթի ի միւնա-
րիլէյնա՛ տիրթիւն մէքթէս խոճալարը-
նա՛, վէ մէ՛մուրին ի սա՛րքէյէ էտնա ի ին-
միւս տալաթտէ ոլի թարաֆ դալմալարըն
տա՛ր իւ էքիլաէն էփը վէրմէ տիր: Անլէր
գուր՛ա վէրէ սլիլրլէր իսէ տէ՛, ֆագաթի
սաշագալարըն իւզէրինէ՛ լիէ՛սիր իլլէթ-
մէքուէն կէրի տուրմալը տըրլար: Շիմ-
ալքըր հալ իւշիւննիւ Նափօլէսնը վազ
թընտա տըրըզ ճալտէն փէք ֆարգը
տըր: Օլ վազըթ հիւքիււմէթ մէ՛մուրէրի
էշտլինին տօլլու գուր՛ա վէրմէսի ինչն
ճէմալը տիգգաթլէ՛ նազարէթէ՛ էտէրլէր
խտի:

ՏԱԽԵԼԻՅԷ

Երվանդի միլլէթիւնին Քաղաքական Ժողովուրդէ իւժ Դուճանի մէջ իսի պիւրլիքտէ Թէթ իսան Ետէրէք, Եէշի ինթ իստպա օրու նան Եթմաթիւնի կաթուղիկոսք մըս՝ Էլմաթիւն թաճէթ ք միւղաքէ Դէշէ պալլըլլար իսէ տէ, պու խուսուստաա պիր սոն գարաք վէր- Էլմաթիլ, սնճադ Մակար Էփիոսգոսիոսըն կաթուղիկոս ինթ իստպա օրու՝ մարտիս նիւղաթէն պիր միւլմանս՝ աթ օրնաւըղընը, վէ Երվանդի միլլէթիւնին պիրլիլիլի վէ հու- Էրուգընըն մուհաթֆադսընը վալգէթն պաւսարաաթսնիէ կէօրէ միւմընի մէր- թէպալէ թէ՛ մին Էտէ պիլլէն պիր գարարաա Էլմաթիլլիլիլի վաճալի օրուղընը պէշսն Է- Էլմաթիլ Էմ՝ ալլէ ի մէգըրլէր Եշիլ միլլէթ մէճ- լիսնիէ իհալէ Եթմաթիլլէր սիր :

— Իսթ անսլոտա պուլսնան էրմէնի
նաճարը ուսուլը թէարտիյէյի իսւհ
էթմէք մագստիյէյ արաւարընտա պիր
իւրէթ թէէէքթիւլ էթմիւ, հէմ տաթի
իւսիսն վէ կէշիմէսն լաճիզ պուլսու-
նան խոճարարըն թէ'այլիւլզ զըմնըն-
տա պիր մէպուղ թէտաթիքի իշիւն հէր
պիր 'ազա քէնիթ մա'աշընտան պիր մըգ-
նարըն շիրթթիլն սանտըղընա պրոպ-
տաթնա գարար քմէրիյէյ տիր :

— Պիլէճիքտէն լծարաֆըմըզա պէր
լէճհի տթի եազրյօրյար .

«Պիր սէնէտոն սելու Պիւէճիք նահի-
թէսինտն Սէօլէզլի Մօլլա Մուսթաֆա
պուլա Մէճմէա նոսի խըրըզ իսլուրը քէ-
նէէքը Բհակլիսի կէզինէն պըրագմագուս
տա: Պուստան 15 կիլօն ագուսմ մէքըուս
Պիւէճիք իլէ Եէնի Շէճիր արուսընտա պիր
Եազ գատըրար թուսմուսը իւզէրինէ Եէ-
նի Զէհիրտէն կէօնուրիլէն գապթիլէճի
Զէմաէնէ պիր Զիւճուսիէ մէքըուսի Էօլ-
սիւրէրէք ճէսէտանի Եէնի Շէճիրէ կէ-
նիլիւլչ լէ չօզ քիւնէլէրէ կէօսթէրտիք-
նէն սօնկրա տէֆն էթմիլլէր տիր: Բեսա-
նի ճիւլիէ դապթիլէլէր պէօյլէ շէճա'տթ
պրագ Էտէլիր խոի:»

«Պիլէճիքտէ չիչէք 'իլլէթիներն մոռ-

Հաճազա իշխեն աշըլանմըլ օլան կենճէ-
րին թէքրար չիչէք չըգարմալարը փէք
վարիսլ տիրի»

էյէր աշը էյիլ իսէ, վէ աշըլանորդզտան
սոնկրա չօգ վազըթ կէչմէմլը իսէ աշը-
լանան քիսնէ չիչէքտէն թութուլմազ,
՛ուումումէն զանն օլւււաորդան կէօրէ, ա-
շընըն թէ՛ սիրի եէտի սէնէ սիւրէր :

—Կէչէն հասփիտ ինքնապաշտան խաթիրթաճէ Մէհմէտ փէհլիվանըն թէվդէփ օլունտրադ իսթանպուլ կէթիրիլն ույնիլի ետգըմը լտիք: Կէօրիկնադը քի'ռումումէն տօղրու մա'լըմաթ վէրէն րէֆիգիմիզ պու խուսուստա եանըմըն տըր. մէրքում Մէհմէտ հալա սէրպուսթ օլաբադ իսթանպուլ իլէ իլմիտ արասընտա պաշտանն քէօյլըրի տէհէթիէ պըրադումազտա տըր:

— Ստալըդդ Պիլթ Լիս վալիսի Սրիֆ փա-
շա եինէ 'այնի մէ՛ մուրիյէթ էնասպ օ-
լուհմըլ տըր :

— Զէրման նէհրինին կէթիրալիլ գումալ իլպօր լիմանիլն ոսուրտիլալը չնտան, լիմանիլն սէյր ու սէֆէրինէ հնէիլ ղաճալը նազարը տիգզարթ ալ ալընարապ, նէհրի տիկէր պիր ճիհէթէ չնվիրալք լիլին պիր գումալ սալալալ միւսլալալէթ ուլէնիլը բարս :

— Մազե, տոնիատա վազը՝ Գարաֆերիա նաւ գարիյն տէն վերլիլէն պիր խապէրէ կէօրէ, չէ՛հրի մէջքըւընը ճիւղարընէն պլաւուռնէն պիր մաշառաթըրա կըթմա՛նոյն 40 գատար Բու՛մ ֆամիլեյալարը իւզերիննէ պիր թագըմ հոյսուտընար հիւ՛նուոյն Գարաֆերիա էփախգօփօընըն պիրառէրինին գըզը իւն տիկէր պիր խա՛թիւնը տաղաւ կէօթիւրէրէ՛ք ֆիտիյէէրի իշիւն 2,000 լըրա թալաւ էթմընըր տիր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Կէշէն հաֆլթա իբլ Սլման թօրփիլ վա-
րօրարը զաղաղն արիբ արիբինէ յաթմա-
րազ արիբին հմանն օլ անտէ տէնիղէ-
ղարը: Բնարույլէ թա"իֆէտէն արիբի տա-
նի պօղուլմիշ տըր: Մաղրուզ օլան վա-
րօրը զօղաարմազ իշիւն զարյէթ օլունա-
նազ տըր:

— Եւագընկարտա Միսիրլիս նստի պիր շա-
գի թէլէֆէ Էսիւրլիշ տիր։ Մէրգուսի Պօս-
տա իլէ Հէրսէքին Սկսթրիս թարաֆըն-
տան խսթիլա օրւննսսընտան էլվէլ օ-
րալարտա չէգալվէթէ էթմէքուէ օրւալ,
անտէն պէրու Գարատաղա չէքիւրլի ի-
տի։ Ֆագաթ չօգ քէրրէ Պօստա ճանի-
պիւնէ կէշէրէք իճրա ի չէգալվէթի օ տէ-
րէճէլէրէ վարմիշ տըր քի, Սկսթրիս
հիւքիւմէթի մէվէքէթիմտէն թարա ու
թէ Էսիւրլիշն Գարատաղ հիւքիւմէթիմտէն
թալէպ էթմիշ տիր։ Գարատաղ հիւքիւմէ-
թի չազի ի հիւրգուսնէ նէրէտէ օլտըղըն-
տան տօլայը մէջ պիր մալուսմաթը օլմա-
տըղընը պէյան էյէլմիշ խտէ տէ, Սկսթրիս-
նըն Ձէթիմէտէքի սէֆիրի պու պապտէ
մալուսմաթը լազըվէլի իթա էթմէքուէ
պուլուսմիշ խտի։ Յունիստէ չազի ի մէր-
գուսնէ Էսիւրլիշարաղ Ձէթիմէտէ պիր
խաթաթախանէյէ նագլ օրւնտըղը, վէ օ-
րատան Գարատաղ փրէշնիլի թապիպի
մալուսմաթ թարաֆընտան թէտափիսնէ
պիսիտըլտըր Սկսթրիս հիւքիւմէթի մաու-
սալաթ հիւլաղըր թարաֆընտան խապէր
ալընմիշ տըր։ Միսիրլիս նիՀայէթ քէսպի
նիֆագաթէ էյէլէյիպ օրատա սալը վէշի-
շէրէքէն էնէ չէգալվէթէ պաշըլտըլ յիՀա-
թիթ թէլէֆէ Էսիւրլիշ, վէ պուլուսն իւղէ-
նիւն Գարատաղ հիւքիւմէթի չազի ի
մէրգուսնէ 'տէնէն վէ քէմալը տէպտէպէ
իլէ տէֆն էթտիրլիշ տիր։ Ավսթրիանըն
Գարատաղ սէֆիրի Մ. Բատօնիքա շա-
գի ի մէրգուսնէ պիւնթիւն մաւտաթիտէ
էրէտէ պուլուսնտըրընը պիւտիլիլի, վէ
ֆագաթէ մէրգուսն Գարատաղ հիւքիւ-
մէթի նալարընտա փօլիթիքա միւլթթէ-
հէմի 'ստա օրւնտըղընտան էլէ վէրմէյէ
էրէտալթի էթմէտալիւն հիւքիւմէթի մալթ-
ղու'ստընա պէյան էթմիշ տիր։

Ավստրիական հիւճքումէթի Գաբարտապէ հիւ-
րումէթի ինին միւլէլի միւլթէմէտորինէ նա-
բարընտա մէրի իւլ ինճա թուլթ ուլան գա-
նանքէ լաղպէթ էթմէտիյինի կէօսթէր-
թ մէքէ իթթիֆպալէ գաբար լէթմիւր իո :

— Մէնայլք Ի Միւթթէհտէ Ի Սմէր-
տանը ճիհէթ Ի զարարէսիտէն մա'տէն
հարմէ իւլէ՜նէն Չիհիլէր իւզէրիմէ պի-
րազըմ չախզըն քիւնէլէր հիւճու'մ էյլէ-
հէք անլէրտէն էլլ' նէֆէրիմի էօտաւը-
լիւլէ, զէն էիւզ զատարտ խանէ ետզպ
էլէէ հիւզ նէֆէր Չիհիլի թարտ էլ'մյո-

էր տիր: Ձրինկէր տահա աշաղը իւճըթէ
 իշէնկոյ պէյազլարըն էքմէյինէ էլէշրին-
 տէն ալորդլարընտան տուպը Ամէրիգա-
 լըլարտան պա՛ղզլար տնէլրին հագգըն-
 տա ղայէթ՝ շէտիտ ֆագաթ՝ շայան ը
 թագպիհ՝ ա՛տամէթ հիտ էթմէքտ տիր-
 էր: Ամէրիգատա պուէ կիպի սու"ի
 մու՛ամէլթիա միւթէճասիր օլանկարա
 'ալէլ՝ ումոււմ նագար ը նէֆրէթէ պա-
 գըլըր: Էրպապ ը շուրիշին պիր չօղը
 թութուրուպ մուհքէմէլէրի պիթիւթալին
 սոնկրա ի՛տամէ հիւքմ օլունճագար:

—Անամտա պուլուճանան Ֆրանսիոյց գոմանտանը ճէնէրալ Գուբսի Անամ հիւնքիւմէթինէ հէնչի պիր գբար նաոպ էթ—տայնին պա թէյէկրաթ պէյանէ էթ միշ տիր։ Յուլիսին Յինճի կէճէտի ճէնէրալ Գուբսի իլէ թահթը գոմանտասընտա պուլուճանան ասաքիր Հուճան օլուդգարը սըրա—տա իւլլըթրինէ եէրլիլէր թարաֆընտան պիր հիւճուսմ վուգուս պուլուդը, վէ հիւճուսմ էտէնկէրին մաղլուսէն կէրի չէ—քիլէրէք շէհր վէ սէրայըն Ֆրանսըզլարըն կէրիտէ գալտըղլարը գարթ ունըմըզըն մալլուճա սըը։ Անամ գբար սինն ի իւշ—տէ հէնուդ վաոըլ օրմամըշ պիր կէնճ օլ—տըզընտան հիւքիւմէթ թուեսնի վէ թու—էն նաման իքի քիւնէք եէտինէք իտի։ Մէզքիր հիւճուսմէք թուեսն կէնճ գբարը տարաթ ֆիրար էթ միշ իսն տէ, թուեսնի քէնտինի Ֆրանսըզլարա տօսթ կէտսթ է—լէրէք օրատա գալլըշ իտի։ Ֆագաթ եա—գընկորտա Գուինչուռ էյալլէթինտէ պիր չօք ֆրիթթիյալինչուռ էյալլ օլունմալ—լար, վէ քէտլէրինին եաղըրտաը թուեսն—կըն թահրիքիլէշ օլուդը ճէնէրալ Գուբ—սինին մալլուճա օլուդգա մէքըուս տէր—տէսթ էտլլլինէք իտարէն հիւքիւմէթ էթ մալոյա հիւքմտարընա իճալէ օլունմըշ, Ֆագաթ ճէնէրալ Գուբսի պու թէրթի—պի տաթի քեսաֆի սալմալարաք կէնճ գրալը ասլ իլէ անըն հէրինէ Ֆրանսըզ—լարա տօսթ պուլուճանան պիր շահգատնիլ Անամ իւզէրինէ գբար նաոպ էթ միշ տիր։

ՍՕՆ ԽՍ.ՊԷՐԼԷՐ

Րուսմէկի չըմէն տը ֆէր գումիանեա-
սը էաորիտէն էօթէաէ օլան մահալլէր
իշինէն եօճու վէ էշեա գաալու էթմէտի-
ւի վէ Ֆիլիպպէ իւէ էաորիէ արաալտա-
նի թէէէկրաթ իաթթլարընըն գաթի' է-
տիլալիլ ճուսա' էրթէպի կիւնիւ մէս-
մու'իսիլգ օլուճ խորի Շիմորի ալաղըմիզ
սա'լլամթիւն նաղարէն, պուռունն սէպէ-
պի Րուսմէկի ի չարգի Պուլլարալընըն
հիւքիւմէթ ի Սէնկէ վէ Պէրլին գօնֆէ-
րթմնը գարալարըն ալէյհինտէ 'իսեան
էթմէէրինտէն 'իպարէթ պուռունմագտա
ալըր:

[illegible]

Պագալլը տեսել է մուճաղգամա իշպուռ
հարեքեթի խոնարհի մուգամեհէն տես
ել մէսեք իկթիկուաք էտեհէքեր տիր։
Ծապլիտթիլէ չու սոն, եսնի՝ աճէպա
յու վաղգանըն իւհ իմիէրաթօրլարըն
սոն մուլաղգաթըլլէ պիր կէսոն միւննա-
նէպէթի վաթիւր սուճալլ խաթիրա էկիր։

— Քույրս իլլէթի իմ արանըն փա-
նքմ շէհրնտէ կիթալքճէ քէսսլի շիա-
ռէթ շէթ մէքտէ օլուսլ, սեպտեմբերն
վրկրնէլ կիւնիւ 150 քիւլ իլլէթի մէք-
թիւնէլ թութ ուլունշ, վէ լէսմի ար-
շտմէլէ նէգաթն, պիւթիւն իօփանիւ-
ռա սեպտեմբերն պիրննի կիւնիւնէ գա-
րար գօլէրայա թութ ուլանլարն միգ-
նարը 244,455 քառուշիւնտէ օլուսլ,
լուրէնքաւան 91,000 նէֆէրլ իլլէթի մէք-
թիւնէլէ գուրպան կիթմի ար:

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՅԻՅԱԹԵ

Ապագեմերթ 9/24, 1885			
Էս. ու գուրի փետիվի	16	Տ—Բ. Եօլ նիմ. 39.	
Ա՛հէ, ՅիՅՍԱ՛Յ	1	Իրա Օս. 100	ըշշտան
Մեհիսիյէ	408.5	Փօլ	90.46
Գախիճ		Հառիվոյն	87.36
Մեքալիք	98	Գրիմիք	51.20
Պեչիլի	402.25	Լիրա Ինկիլիք	440.46
Այբլիլի	102.30	Մանք Գաքիէ	9.15

Ամէրիգան միախօնէր Էրի շիրքէն Սարաֆընտան
Միւլլիօնիսի դազէթա ձ. Գ. Կրիճ

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ

ՄԱԹՊԱԱ Ի Դ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ (ԱՐԱՄԵԱՆ)
Զագմագճրլար, Յակոբեան խան, 13.